

Asociația Energia Inteligentă: Reducerea voluntară a consumului nu poate acoperi un posibil deficit de până la 2.500 MW

Reducerea voluntară a consumului de energie electrică ar putea aduce cel mult 100-200 MW, insuficient pentru a acoperi un posibil deficit de până la 2.500 MW în orele de vârf, susține președintele Asociației Energia Inteligentă (AEI), Dumitru Chisalița.

'După 25 ani de iresponsabilitate energetică, Guvernul cere responsabilitate voluntară de la alții. România a declarat stare de alertă energetică. Suna grav. Suna a mobilizare. Suna a stat care știe ce are de făcut. În realitate, pentru reducerea consumului în orele de vârf, statul vine deocamdată cu un apel: 'Fiți responsabili și opriți-va voluntar!'. Adică Guvernul cere companiilor să își întrerupă producția, să nu își realizeze marfa, să nu își încaseze profitul, să își plătească în continuare salariații și să suporte penalitățile pentru comenzile nelivrate. Asta în condițiile în care în România se plătește energie electrică foarte scumpă (a doua cea mai scumpă energie electrică din PZU în primele 6 luni ale anului 2026). Toate acestea pentru un eventual mulțumesc', a transmis specialistul în energie.

Potrivit acestuia, consumatorii nu pot fi compensați în condițiile unei stări de alertă în care reducerea consumului de energie electrică se face voluntar. Voluntariatul nu poate acoperi un deficit de 1.700-2.500 MW, a adăugat Chisalița.

'România importă deja aproximativ 1.700 MW în orele de seară. Dacă s-ar opri și a doua unitate de la Cernavodă, necesarul de import ar putea depăși 2.500 MW, potrivit declarațiilor premierului. Dacă crește consumul pe fondul caniculei mai sunt necesari 700 MWh. În același timp, seceta afectează și statele vecine, deci nimeni nu poate garanta că energia necesară va exista la frontieră exact în orele critice', susține președintele AEI.

În fața unui asemenea deficit, Guvernul mizează pe reducerea voluntară a consumului de către instituții, populație și companii, însă voluntariatul energetic are o limită foarte clară - factura economică, consideră acesta.

'O fabrică nu este un bec pe care îl stingi la ora 20:00 și îl aprinzi la ora 23:00. În industrie există cicluri tehnologice, temperaturi care trebuie menținute, materii prime aflate în proces, instalații care nu pot fi oprite instantaneu și contracte cu termene ferme de livrare. Cine plătește marfa neprodusă? Cine plătește rebuturile? Cine acoperă salariile, repornirea instalațiilor și penalitățile comerciale? Răspunsul actual este simplu - compania care acceptă să ajute sistemul', întreabă specialistul.

În acest context, Chisalița apreciază că 'Guvernul va cere astăzi industriei să se sacrifice gratis'.

'Într-un sistem energetic bine organizat, reducerea consumului nu se face prin rugăminți televizate. Se contractează din timp. Compania primește bani pentru capacitatea pe care se obligă să o reducă și o plată separată pentru energia efectiv neconsumată. În schimb, își asumă contractual obligația de a răspunde atunci când sistemul are nevoie. România încearcă să obțină acum același serviciu fără să îl plătească. Este ca și cum statul ar cere unei centrale să producă energie gratuit, din patriotism. Sau unei firme de transport să livreze combustibil fără să factureze. Când însă este vorba despre consumatori, autoritățile par să creadă că pierderea economică poate fi acoperită din responsabilitate. Responsabilitatea nu plătește salariile și penalitățile', a explicat președintele AEI.

Dumitru Chisalița estimează că reducerea voluntară a consumului de energie electrică ar putea ajunge în următoarele zile la 100-200 MW, cu o valoare medie de aproximativ 150 MW.

Potrivit acestuia, cele mai importante contribuții ar urma să provină din industrie (30-80 MW), instituțiile publice

și centrele comerciale și de birouri (câte 20-40 MW), consumatorii casnici (20-50 MW), precum și din reducerea iluminatului ornamental și publicitar și a altor categorii de consum (câte 10-20 MW).

'Chiar și acceptând unele suprapuneri și variații, vorbim despre numai 5-10% dintr-un posibil deficit de seara de 1.500-2.500 MW. Ajuta? Da. Rezolva problema? Categorie nu. Primii 150-300 MW pot fi obținuți prin reducerea climatizării, iluminatului ornamental, încărcării vehiculelor electrice, pompelor programabile și unor activități comerciale. Pentru următorii 500 MW trebuie intrat în industrie. Iar acolo factura poate depăși un milion de euro pentru fiecare ora de reducere, la care se adaugă riscurile tehnologice și comerciale. Nu poți opri industria în ordinea numerelor de telefon', a adăugat specialistul.

Potrivit președintelui AEI, ordinea reducerii consumului ar fi trebuit stabilită și contractată înainte de apariția crizei, începând cu consumurile complet amânabile, urmate de procesele industriale discontinue, liniile de producție care pot încheia controlat ciclul în curs, procesele electrointensive și continue, iar consumatorii casnici ar fi trebuit afectați doar în ultima instanță, prin întreruperi rotative.

El subliniază ca spitalele, sistemele de alimentare cu apă, telecomunicațiile, metroul, aeroporturile, structurile de ordine publică și instalațiile energetice critice trebuie protejate aproape integral.

'România pregatea încă din 2025 un mecanism ANRE de servicii de flexibilitate prin care consumatorii sau agregatorii să fie plătiți pentru reducerea temporară a consumului. (...) Primii 200 MW pot fi obținuți relativ repede, următorii 300 MW pot fi obținuți cu eforturi și cu costuri acceptabile, fără oprirea instalațiilor tehnologice critice. Pentru următorii 500 MW trebuie intrat însă în industrie, iar costul economic poate crește la peste un milion de euro pentru fiecare ora de reducere', a mai scris președintele AEI.

Dumitru Chisalița susține că starea de alertă energetică ar fi trebuit să fie însoțită de contractarea urgentă a serviciilor de flexibilitate, de plăți pentru disponibilitatea de reducere a consumului și de compensații pentru energia efectiv neconsumată.

Totodată, aceasta ar fi trebuit să includă notificarea directă și etapizată a marilor consumatori, protejarea contractuală a acestora față de penalitățile de nelivrare, publicarea puterii agregate ce poate fi redusă în fiecare etapă și stabilirea unor criterii clare pentru trecerea de la măsuri voluntare la măsuri obligatorii.

'În lipsa acestora, statul spune industriei: 'Oprește-te tu, ca să nu se vada că noi nu ne-am pregătit'. România nu a ajuns aici pentru că populația pornește mașina de spălat la ora 20:00 și nici pentru că o fabrică refuză să-și sacrifice producția gratuit. A ajuns aici după ani în care s-au închis capacități securitare, s-au construit capacități nesecuritate fără stocare, s-a ignorat flexibilitatea consumului și s-a sperat că importul va exista întotdeauna. Acum, când importul devine scump și nesigur, Guvernul descoperă solidaritatea. Dar solidaritatea cerută numai unora, în timp ce pierderile rămân exclusiv la ei, nu mai este solidaritate. Este naționalizarea responsabilității și privatizarea pagubelor', a completat Dumitru Chisalița.

Autoritățile au declarat stare de alertă la nivel național în România, pe perioada lunii august, ca efect al scaderii producției de energie electrică, din cauza secetei și a debitelor scăzute pe râuri și pe fluviul Dunarea.